

Budowa lapidarium żydowskiego ruszyła i trwa!

Przychylność ludzi z całego świata

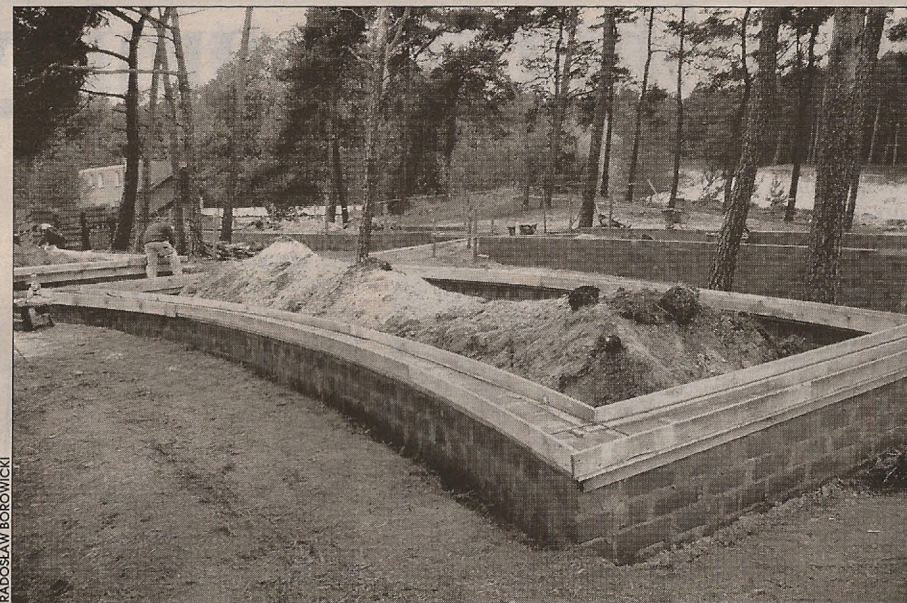
Od początku października we Wronkach przy ul. Zacisze trwa budowa lapidarium żydowskiego, na którym spoczną macewy znalezione kilka lat temu, w trakcie modernizacji ul. Nowej w Nowej Wsi. Budowa musi być sfinalizowana do końca 2014 roku, gdyż inaczej przepadnie obiecana dotacja wysokości 50 tys. zł z Urzędu Marszałkowskiego, przekazana za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Notecka”.

Na apel Stowarzyszenia „Lapidarium Żydowskie we Wronkach” przyszły ciepłe i pozytywne odpowiedzi z całego świata. We wrześniu na liście darczyńców znalazł się m.in. szczerzy i długoletni przyjaciel wielu wronczan, Wim Spruit z Beverwijk. Stał się najbardziej szczerym donatorem spośród osób prywatnych wspierających finansowo budowę lapidarium.

Linki z prośbami o wsparcie budowy wronieckiego lapidarium znalazły się na stronie fundacji „Jewish Heritage Europe” i na profilu FB „Tygodnika Powszechnego”. Do grona osób czynnie wspierających stowarzyszenie dołączyli Rivka Parciak z Izraela i Jerzy Fornalik. Pani Parciak jest autorką książki „Tutaj i tam, obecnie i kiedyś. Cmentarze żydowskie oraz pomniki w Polsce i Izraelu jako odzwierciedlenie zagłady”, wydanej w 2012 roku. Wspiera nas, przekładając transkrypcje z wronieckich macew z hebrajskiego na angielski. Pan Fornalik jest nauczycielem Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Borzęcich kach i twórcą programu „Antyschematy”, w ramach którego prowadzone

są akcje inwentaryzacyjne i porządkowe na cmentarzach żydowskich, z czynnym udziałem młodzieży z Polski, Izraela, Niemiec i innych krajów.

„Serdecznie dziękujemy Oftrze Riesenfeld, Leszkowi Kwiatkowskiemu oraz studentom Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Katedry Studiów Azjatyckich, Zakład Hebraistyki, Arameistyki i Karaimoznawstwa za prace nad tłumaczeniami inskrypcji nagrobnych macew z dawnych wronieckich cmentarzy żydowskich. Otrzymane 17 października tłumaczenia, od macewy nr 400 do nr 593, z języka hebrajskiego na język polski, zostały niezwykle starannie opracowane i stanowią jedyne w swoim rodzaju źródło informacji genealogicznych. Pomoc w tłumaczeniach inskrypcji nagrobnych otrzymaliśmy także od pani Naomi Schor i pani Sarah Krein z Izraela. Przeprowadzają one tłumaczenia z języka hebrajskiego na język angielski. Tłumaczenia inskrypcji nagrobnych to integralna część projektu budowy lapidarium. Zostaną udostępnione bezpłatnie na powstającej stronie interneto-

RADOSŁAW BOROWICKI

wej i posłużą do badań genealogicznych tym osobom, które szukają swych przodków” - napisał na Facebooku Piotr Pojasek z zarządu stowarzyszenia, na co dzień pracownik Muzeum Ziemi Wronieckiej.

Patronat nad projektem lapidarium sprawuje metropolita wielkopolski, arcybiskup Stanisław Gądecki. Swoje wsparcie zadeklarował także naczelny rabin Polski, Michael Schudrich. Stowarzyszeniu kibicuje ambasada Izraela w Polsce. „Życzymy powodzenia!” - napisał jej przedstawiciel na facebookowym profilu wronieckiego lapidarium.

Każdy może wesprzeć wronieckie stowarzyszenie w jego dziele, nie zwykłym na skalę naszego kraju, np. wpłacając najpóźniej do 14 listopada (godz. 18.00) swoją cegiełkę na stronie <http://polakpotrafi.pl/projekt/lapida->

rium. W czwartek, 22 października na tym koncie było 2170 zł.

W styczniu 2015 roku poznamy wyniki konkursu brytyjskiej fundacji Rothschild, do którego aplikowało stowarzyszenie „Lapidarium Żydowskie we Wronkach”. Wnioskowana kwota sięga 8700 funtów. Pozwoliłaby zgodnie z projektem opracować i wykonać oznakowanie szlaku historyczno-kulturowego „We lived together (żyliśmy razem). Śladami wronieckich Żydów”, wiodącego do lapidarium i miejsc, gdzie istniały cztery nekropolie żydowskie oraz bożnica, opracować i wydać przewodnik po szlaku, katalog macew „Pamięć kamieni” i udostępnić wszystkie materiały na specjalnej stronie internetowej.

Co ciekawe, na światło dzienne wychodzą kolejne cząstki żydowskiego cmentarza zniszczonego przez hitlerow-

Październikowa aura nie zawsze sprzyja pracownikom firmy „Panderoza” z Popowa przy budowie lapidarium, ale trzeba przyznać, że tempo prac robi pozytywne wrażenie. W organizacji placu budowy wydatnie pomogli pracownicy wronieckiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o.

ców podczas II wojny światowej. Na początku września, w trakcie robót przy budowie kanalizacji na ul. Szkolnej w Nowej Wsi, zerwano współczesny asfalt i głębszą warstwę starszej nawierzchni - bruku. Wśród jego szarych, kamiennych kostek natychmiast zwróciły uwagę ciemniejsze, wykonane z... czarnego granitu! Uzbierało się ich około pięćdziesiąt. Gdy po oczyszczeniu wyłoniły się na nich hebrajskie i niemieckie napisy, wszystko stało się jasne. Są to części co najmniej trzech kolejnych macew. Układając te wstrząsające puzzle, Piotrowi Pojaskowi udało się określić komu poświęcono jedną z płyt. Był to urodzony we Wronkach w 1831 roku Simon Rosendorff, zmarły 23 listopada 1909 roku. Niestety, musimy pogodzić się z tym, że wiele innych kawałków macew pozostanie już na zawsze pod jezdnią ul. Szkolnej. **RB**

Zatrzymani z narkotykami

Policjanci z Szamotuł zatrzymali dwie osoby podejrzewane o posiadanie narkotyków. W środę, 15 października podczas pełnienia służby na ulicy

ich bagażu okazało się, iż w samochodzie jednego z nich znajduje się charakterystyczny susz roślinny. Mężczyźni przyznali, że jest to marihu-

U drugiego policjanci znaleźli śladowe ilości narkotyków. Łącznie mężczyźni posiadali kilkadziesiąt gramów marihuany oraz niewielką ilość amfetaminy

Odpowiedzą przed sądem za szereg kradzieży i włamań

Policja zatrzymała